

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-04-05
Besvaras senast
2023-04-12 kl. 12.00

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2022/23:522 Barnrättsperspektivet i frågor som rör umgänge

Barn är de enda brottsoffer som tvingas träffa sina förövare. Tidigare i år dog en pojke i Luleå, misstänkt mördad av sin pappa under umgänge.

Pojken i Luleå tvingades till umgänge med pappan trots sin rädsla. Trots mammans varningar och trots att flera myndigheter var medvetna om riskerna. Pojken hittades sedan död.

Nio av tio barn som har umgänge med sin eller en närståendes förövare upplever ångest, rädsla, sorg och frustration av umgänget. Nio av tio får bestående psykiska men. Jämställdhetsmyndighetens rapport *Uppgifter om våld är inget undantag* granskar 814 tingsrättsdomar gällande vårdnad, boende och umgänge. Granskningen visar att det i 64 procent av fallen framkom uppgifter om våld och övergrepp. Trots detta har domstolarna inte vägt in detta i sina beslut. Det är inte till barnens bästa.

Förra året kom också forskningsrapporten ”*Utan mig är du helt ensam*”, som handlar om kvinnors erfarenheter av omgivningens och samhällets ensamgörande i spåren av mäns våld och eftervåld. Rapporten är utgiven av Högskolan i Gävle och Svenska kyrkan.

Både denna forskningsrapport och Jämställdhetsmyndighetens rapport visar att våldsutsatta mammor ofta lämnas ensamma att skydda sina barn från våldsutövande pappor.

Det handlar inte om enstaka fall eller undantag; tvärtom är det så att våldsutsatta barn och mammor systematiskt lämnas ensamma av samhällets stödsystem och rättsväsendet, för att själva tvingas värja och skydda sig mot våldet.

Sverige måste anses ha ett välfungerande rättssystem med välfungerande, självständiga domstolar och rättskipning. Enligt Freedom House årliga granskning får till exempel Sverige högsta möjliga betyg, och i underkategorin Rule of Law, där fyra parametrar bedöms, får Sverige högsta betyg i samtliga.

Att Sveriges domstolar systematiskt och återkommande bortser från våld i domar gällande vårdnad, boende och umgänge, samt att våldsutsatta barn och kvinnor lämnas ensamma att skydda sig mot våldsutövande pappor, kan alltså

inte förklaras med att vi i Sverige skulle ha ett dysfunktionellt rättssystem eller ”generellt dåliga domstolar”. Således torde slutsatsen vara enkel: Lagen brister. Den skyddar inte de barn som utsätts för våld och den hjälper inte de mammor som försöker skydda sina barn från våldet. I stället möjliggör lagen fortsatt våld, där inte minst umgänget tillåts vara en arena där barn och mammor tvingas acceptera att barnen löper risk för våld och övergrepp. Mammor vittnar i ovan nämnda forskningsrapport om hur samhällets bemötande av uppgifter om våld har varit värre än männens våld.

Ofta talas det om att barnets bästa ska vara rådande – det är bra, rätt och viktigt. Men så länge barnets bästa i lag och praxis, som i dag, definieras som att barnet ska ha umgänge med en förälder även när risk för våld föreligger så lämnas barnen ensamma med våldet. Det såg vi i fallet med pojken i Luleå, och det ser vi runt om i Sverige varje dag. Systemet brister.

Inget barn ska tvingas till umgänge med förövare. Inget barn ska behöva uppleva våld. Och ingen mamma ska behöva lämnas ensam med att både skydda barnet mot pappans våld och mot samhällets tystnad inför, och upprätthållande av, våldet.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga justitieminister Gunnar Strömmer:

Vilka åtgärder avser ministern och regeringen att vidta för att barn inte ska behöva ha umgänge där risk för våld föreligger?

.....

Laila Naraghi (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren